

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

Liber Sextvs Decretalium Domini Bonifacii Papae VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

LIBER SEXTVS DE CRETALIUM DOMINI BONIFA- CII PAPAE VIII.

BONIFACIVS Episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Doctoribus
& Scholaribus universis Bononiae commorantibus, salutem & Aposto-
licam benedictionem.

Sacro sanctae Romanae Ecclesiae (quam imperscrutabili divinae providentiae
altitudo, universis dispositione incommutabili prae tulit Ecclesiae, & totius
orbis praecipuum obtinere voluit magistratum) regimini praesidentes, curis
solicite amur continuis, & assidua meditatione urgemur: ut iuxta creditae
nobis dispensationis officium, subditorum commodis (in quorum prosperi-
tate atque prosperamur) iungi, quantum nobis ex alto concessum fuerit,
solicitudinis studio intendamus. Amplectimur quippe voluntarios pro
iporum quiete labores, & noctes quandoque, transigimus insomnes, ut scandala removeamus
ab ipsis: & quas humana natura (novas semper deproperans edere formas) lites cotidie in-
venire conatur, nunc antiquorum declaratione, nunc vero novorum editione iurium, prout
nobis est possibile, reprimamus.

Sanè, cum post volumen Decretalium à felicis recordationis Gregorio Papa nono, praedecesso-
re nostro tam provide, quam utiliter compilatum, nonnulla ab eo & ab aliis Romanis Pontifi-
cibus successive super diversis dicerentur articulis editae Decretales: de quarum aliquibus, aut
Decretales existerent, earumque auctoribus dubitabatur sollicitè in iudiciis & in scholis: nos ad
apicem summi Pontificatus superna dispositione vocati, super hoc cum instantia requisiti à mul-
tis, ambiguitatem & incertitudinem huiusmodi, dispendium pluribus afferentem, omni-
no tollere, ac elucidare, quae de Decretalibus ipsis teneri, quaeque deberent in posterum refutari,
gratia suffragante divina, pro utilitate publica desiderabiliter affectantes: per venerabiles fra-
tres nostros Guilielmum Archiepiscopum Ebrudunens. & Berengarium Episcopum Biterens.
ac dilectum filium magistrum Richardum de Senis, Sanctae Romanae Ecclesiae Vicecancellarium,
iuris utriusque Doctorem, Decretales huiusmodi diligentius fecimus recenseri: & tandem plu-
ribus ex ipsis (cum vel temporales, aut sibiipsis, vel aliis iuribus contraria, seu omnino superflua
viderentur) penitus rescari: reliquas, quibusdam ex eis abbreviatis, & aliquibus in toto, vel
in parte mutatis, multisque correctionibus, detractionibus, & additionibus (prout expedire vidi-

^a In uno manuscripto ita; Padua commorantibus: in altero Vaticano ita, Bononiae, Parisiis, Aurelianisque
commorantibus. ^b eorum. ^c Optimus tex. secundum Doct. quod declarans non novat. similis tex. in l. haere-
des palam. §. sed & si notam. ff. de testamentis. Fon. ^d In dubio iuris, si Princeps est praesens, consulendus est: aliter
non valet actus. videl. cum de novo. C. de legibus. ^e Alias, afferentes. ^f Ebrudunens. ^g Doct. not. quod Do.
vocari possunt magistri. glo. 3. in Clem. cum sit. de ma. ego addo text. in l. quibus praecipua. ff. de verb. sign. Fon. ^h
Nota, quod potestas condendi legem, est delegabilis. Do. Fon.

Prooemium.

factis in ipsis, in unum librum, cum nonnullis nostris constitutionibus (in quibus ad correctionem morum, subditorumque^a quietem multa statuuntur salubria, fructus uberes Deo propitio in domo Domini allatura, & plurima in iudiciis & extra frequentata dubia deceduntur) redigi mandavimus, & sub debitis titulis collocari.

Quem librum quinque libris alius dicti voluminis Decretalium annectendum, Sextum censuimus nuncupari: ut idem volumen senarium^b (qui numerus est perfectus) librorum, illo ad juncto numerum comprehendens, perfectam in^c rebus agendis formam tribuat, & in miribus disciplinam.

Nec sine causa morem praedecessorum nostrorum (qui cum constitutiones aliquas promulgabant noviter, eas mandabant sub antiquarum serie situari) omisimus in hac parte servare: hoc^d enim fecimus, ne infinitos libros destrui, & alios non sine maximis dispendiis, laboribus, & expensis de novo fieri oporteret.

Universitati^e vestrae igitur per Apostolica scripta mandamus, quatenus librum huiusmodi cum multa maturitate digestum, quem sub bulla nostra vobis transmittimus, prompro sapienter affectu, eo utamini de cetero in iudiciis & in scholis: nullas alias, praeter^f illas, quae inferantur, aut specialiter reservantur in eo, Decretales aut Constitutiones, a quibuscunque nostris praedecessoribus Romanis Pontificibus post editionem dicti voluminis promulgatas, recepturi ulterius, aut pro Decretalibus habituri.

^a Alias ita: Virorumque subditorum quietem. ^b Consule Euclidem & alios Mathematicos, ex quorum titelliges, cur numerus senarius dicatur perfectus. adde Macrobius lib. 1. cap. 6. in somnium Scipionis. ^c Alii ita: In ecclesiasticis rebus agendis. ^d Hoc. ^e Nota text. hic juncta superscriptione, quod Scholares & Doctorum fuerunt universitatem. Do. Philip. Fon. ^f Nota quod dictio Praeter, sequens negativam includit. Do. hic Rom. ceteri. Al. pra. Fon.